

NTK

building size: 263x21m
Národní technická knihovna
National Library of Technology

Open Access Otevřený přístup

Co je Open Access?

Open Access (neboli otevřený přístup) je modelem vědeckého publikování, jehož cílem je zajistit okamžitý, trvalý a bezplatný přístup k vědeckým publikacím všem bez rozdílu prostřednictvím internetu. Kromě samotného přístupu je jeho cílem také umožnit případné další využití těchto publikací.

210 mm

Otevřeného přístupu lze dosáhnout různými způsoby. Existují dva základní modely:

Gold road | Zlatá cesta

Gold road je cestou publikování v otevřených časopisech. Přístup k plným textům tedy zajišťuje vydavatel. Existují tři typy zlatých časopisů:

- 1. časopis s úplným otevřeným přístupem:**
všechny články jsou dostupné v režimu otevřeného přístupu,
- 2. hybridní časopis:** autor si za otevřený přístup k jeho článku může připlatit,
- 3. časopis s pozdrženým otevřeným přístupem**
na plný text je uvaleno časové embargo, text je zpřístupněn až po uplynutí určené lhůty.

99 mm

Green road | Zelená cesta

Green road je cestou autoarchivace. Přístup k plným textům zajišťuje sám autor tím, že uloží publikaci v preprintové, postprintové či vydavatelské verzi do oborového nebo institucionálního repozitáře. Autoři mohou stanovit práva k užití díla pomocí veřejných licencí, ovšem pouze tak, jak jim to umožňuje smlouva s vydavatelem.

Slovníček pojmů

Autoarchivace – uložení plného textu vědecké publikace v repozitáři či na webových stránkách.

DOAJ – The Directory of Open Access Journal, veřejně dostupná databáze otevřených časopisů.

Digitální repozitář – systém určený k ukládání, dlouhodobé ochraně a zpřístupňování elektronických dokumentů.

Licence Creative Commons – soubor veřejných licencí, které umožňují autorovi určit, za jakých podmínek bude dílo veřejně zpřístupněno.

OpenDOAR – The Directory of Open Access Repositories, veřejně dostupná databáze otevřených repozitářů.

Preprint – verze vědeckého článku před recenzním řízením.

Postprint – verze vědeckého článku po recenzním řízení se změnami zapracovanými autorem.

SHERPA/RoMEO – služba poskytující informace o vydavatelských politikách ve vztahu k otevřenému přístupu a autoarchivaci.

Vydavatelská verze – publikovaná verze vědeckého recenzovaného článku.

Kde najdu více informací?

openaccess.techlib.cz

www.openaccess.cz

www.openaccessweek.org

www.facebook.com/openaccess.cz

www.doaj.org

www.opendoar.org

www.sherpa.ac.uk/romeo

www.creativecommons.cz

S = 20 790 mm²

1/3 A4